

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 50

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 18 ianuarie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 684 din 6 noiembrie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic [cu referire la art. 109 alin. (3), (4), (6)—(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002] din Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice	2–11
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
5.695/2018. — Ordin al ministrului educației naționale privind modificarea și completarea Metodologiei pentru stabilirea criteriilor și procedurilor de evaluare și certificare ale evaluatorilor de competențe profesionale, evaluatorilor de evaluatori și evaluatorilor externi, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.629/2018	12
116. — Ordin al ministrului finanțelor publice privind stabilirea fondului anual de premiere pentru Loteria bonurilor fiscale, repartizarea acestuia pentru extragerile lunare aferente anului 2019, precum și pentru organizarea unor extrageri ocazionale ale Loteriei bonurilor fiscale	13
3.015. — Ordin al ministrului educației naționale pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.035/2012 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare și a Regulamentului de organizare a activităților cuprinse în calendarul activităților educative, școlare și extrașcolare	13–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 684

din 6 noiembrie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic [cu referire la art. 109 alin. (3), (4), (6)—(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002] din Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.170 din 27 iulie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 1.203A/2018. La sesizare a fost anexată Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, lege adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 5 iulie 2018.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, Președintele României susține că unele dintre dispozițiile legii criticate contravin principiilor consacrate de prevederile art. 1 alin. (5), ale art. 21 și ale art. 22 alin. (1) din Constituție.

4. Se arată, astfel, că, din formularea dispozițiilor art. 109 alin. (4) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, nu se înțelege, cu claritate, dacă poziționarea vizibilă se referă la autovehiculele pe care se instalează dispozitivele destinate măsurării vitezei sau la înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. De asemenea nu este clar dacă vizibilitatea trebuie raportată în vreun fel la distanțele de 500—1.000 m față de radar, în cazul amplasării dispozitivelor radar în localitate, respectiv de 2.000—4.000 m, în cazul amplasării acestora în afara localității, distanțe prevăzute de legea criticată pentru presemnalizarea prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol. În aceste condiții, fiind susceptibile de mai multe interpretări, de natură să genereze impredictibilitate în aplicare, dispozițiile art. 109 alin. (4) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, sunt neclare, ceea ce contravine prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție cu privire la calitatea legii.

5. De asemenea se consideră că soluția legislativă referitoare la obligativitatea presemnalizării dispozitivelor radar mai sus menționate se îndepărtează de la scopul instituirii normei, respectiv acela de a conduce la îmbunătățirea siguranței

rutiere. Potrivit dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, îndrumarea, supravegherea și controlul respectării normelor de circulație pe drumurile publice se fac de către poliția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, care are obligația să ia măsurile legale în cazul în care constată încălcări ale acestora. În acest context se apreciază că activitățile poliției rutiere de aplicare a normelor privind respectarea vitezei legale de circulație nu trebuie să se rezume la acțiuni vizibile și presemnalizate, în caz contrar polițiștii rutieri, respectiv polițiștii de frontieră aflându-se în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile și atribuțiile prevăzute de lege.

6. În acest sens, potrivit dispozițiilor art. 109 alin. (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, nerespectarea prevederilor alin. (8) din articolul mai sus menționat — care, la rândul lor, interzic constatarea, cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (6), a contravențiilor cu ajutorul dispozitivelor radar — atrage nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției și sancționarea polițistului, în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002 (privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare). Totodată, în conformitate cu dispozițiile art. 109 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, panourile de atenționare prevăzute la alin. (6) se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere. Așadar, potrivit legii criticate, obligația de asigurare și montare a respectivelor panouri de atenționare nu incumbă poliției rutiere, ci administratorului drumului public. Aceasta înseamnă că, întrucât poliția rutieră are numai obligația de a solicita instalarea respectivelor panouri de atenționare, legea dedusă controlului de constituționalitate este lipsită de previzibilitate, sancționarea polițistului fiind condiționată de un aspect ce nu are legătură cu atribuțiile sau conduita acestuia. În al doilea rând, legea criticată este neclară, deoarece lasă la latitudinea administratorului drumului public îndeplinirea obligației de a asigura și monta, la solicitarea poliției rutiere, respectivele panouri de atenționare, fără a prevedea sancțiuni pentru acesta în cazul în care nu își îndeplinește obligația, fiind astfel încălcat principiul legalității, instituit de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la previzibilitatea legii.

7. În același timp se consideră că dispozițiile legii criticate nu se circumscriu scopului reglementării în materia circulației pe drumurile publice, contravenind principiului securității raporturilor juridice, consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, scopul actului normativ este „asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a

mediului". Mai mult, cazurile de nulitate absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției sunt prevăzute de dispozițiile art. 17 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, și vizează o serie de mențiuni cu privire la identitatea agentului constator și a contravenientului, fapta săvârșită, data comiterii acesteia și semnătura agentului constator. Din interpretarea sistematică a prevederilor art. 17 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 și ale art. 109 alin. (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea criticată — rezultă că această din urmă normă adaugă noi cazuri de nulitate a procesului-verbal de constatare a contravenției, distincte de cele prevăzute de cadrul general în materie.

8. În continuare se susține că dispozițiile art. 109 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate — constituie un paralelism legislativ, având în vedere că, pentru toate cazurile de sancționare a contravențiilor săvârșite prin depășirea vitezei maxime admise, prevederile art. 108 alin. (1) lit. a) pct. 4, lit. b) pct. 2, lit. c) pct. 3 și lit. d) pct. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 stabilesc că depășirea vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv, pentru categoria din care face parte autovehiculul condus, este „constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic”. Ca atare, dispozițiile art. 109 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea criticată — încalcă standardele de claritate și predictibilitate a legii, ce reprezintă o cerință de rang constituțional.

9. În ceea ce privește dispozițiile art. 109 alin. (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea supusă controlului de constituționalitate — referitoare la posibilitatea achitării de către contravenient a jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal de constatare a contravenției, se arată că acestea se întemeiau inițial pe prevederile art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, care însă au fost modificate recent prin Legea nr. 203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale. Astfel, dispozițiile art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 prevăd, începând cu data intrării în vigoare a acestei din urmă modificări (24 august 2018), posibilitatea achitării, în termen de cel mult 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal, a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ. Mai mult, potrivit prevederilor art. 25 alin. (1) din Legea nr. 203/2018, dispozițiile din actele normative în vigoare care stabilesc achitarea a jumătate din minimul amenzii contravenționale, într-un termen mai mic decât cel prevăzut la art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, se abrogă (la data de 24 august 2018). Drept urmare, se consideră că dispozițiile art. 109 alin. (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea criticată — contravin prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la standardele de claritate și predictibilitate a legii.

10. De asemenea se arată că dispozițiile art. 109 alin. (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate — stabilesc că „amenzile privind circulația pe drumurile publice se achită în condițiile legii și se fac venit integral la bugetele locale”. Or, potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) fraza întâi din Legea nr. 203/2018, sumele reprezentând amenzile contravenționale încasate în condițiile acestei legi se fac venit la bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul. Astfel, legea criticată nu este clară cu privire la

destinația sumelor încasate din amenzile privind circulația pe drumurile publice, întrucât nu indică dacă este vorba despre bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul sau despre cel al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care a fost aplicată sancțiunea contravențională. Ca atare, și dispozițiile art. 109 alin. (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea criticată — încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

11. Așadar, prin dispozițiile art. 109 alin. (3), (11) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea supusă controlului de constituționalitate — se creează o serie de paralelisme legislative. Referitor la acest aspect, prevederile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 (privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare) statuează că „în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere”. Or, respectarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii reprezintă o cerință de rang constituțional. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014 și Decizia nr. 562 din 19 septembrie 2017). Totodată, instanța de control constituțional a constatat că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora, legiuitoarea a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, Decizia nr. 445 din 16 septembrie 2014 și Decizia nr. 30 din 27 ianuarie 2016, paragraful 26). În mod concret, prin Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, Curtea Constituțională a sancționat paralelismul legislativ, constatând încălcarea prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție (paragrafele 111 și 113).

12. Având în vedere că existența paralelismelor legislative contravine prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, se susține că, prin viciile de tehnică legislativă, procesul de interpretare și aplicare a dispozițiilor mai sus menționate din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate — este afectat de confuzii și neclarități. În consecință, modificările aduse prin legea criticată Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât nu respectă principiul legalității — în componenta referitoare la calitatea legii, și anume la accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea legii — și principiul securității raporturilor juridice, așa cum au fost consacrate aceste aspecte în jurisprudența Curții Constituționale.

13. În continuare se arată că, potrivit dispozițiilor art. 109 alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, în cazul amenzilor contravenționale în quantum de până la 20 puncte-amendă — dacă contravenientul achită pe loc agentului constator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege —, agentul constator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ

care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară. Or, prevederile art. 31 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 stabilesc că împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia. Aceasta înseamnă că modificarea propusă prin legea criticată duce la lipsirea contravenientului, în situația mai sus menționată, de posibilitatea de a solicita unei instanțe de judecată constatarea nelegalității aplicării sancțiunii, fiind încălcate prevederile art. 1 alin. (5) raportate la cele ale art. 21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

14. Se mai susține că modificările aduse, prin legea criticată, dispozițiilor art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — modificări referitoare, pe de o parte, la obligativitatea instalării dispozitivelor destinate măsurării vitezei exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil, dispozitive utilizate de către polițiști care poartă uniforme cu înscrisuri și însemne distinctive, iar, pe de altă parte, la obligativitatea presemnalizării prezenței dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol — sunt contrare și prevederilor art. 22 alin. (1) din Constituție privind dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică. Se consideră că obligativitatea acestei presemnalizări aduce atingere tocmai posibilității poliției rutiere de a proteja interesul general, conducând, în mod inevitabil, la o practică de respectare a dispozițiilor legale privind limitele de viteză doar în zonele presemnalizate ca atare. În afara acestor zone presemnalizate, organele abilitate ale statului sunt lipsite de posibilitatea de a proteja interesul general — acela al siguranței circulației pe drumurile publice —, fiind lipsite, practic, de prerogativa sancționării încălcărilor legii.

15. Ca o consecință, participanții la trafic ar putea înțelege că pe segmentele de drum fără panouri de atenționare pot depăși viteza legală fără a fi sancționați. Drept urmare, aplicarea legislației rutiere în ceea ce privește viteza de circulație pe drumurile publice va fi lipsită de componenta sancțiunii și se va îndepărta de la scopul ei, anume acela de a proteja viața și integritatea corporală a tuturor participanților la trafic.

16. Având în vedere că posibilitatea asigurării de către poliția rutieră a respectării dispozițiilor legale cu privire la limitele de viteză este restrânsă doar la zonele presemnalizate, se limitează, în acest fel, competența acestor organe ale statului. O atare reglementare, pe de o parte, aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul respectării obligatorii a legilor și securitatea raporturilor juridice, iar, pe de altă parte, afectează protejarea dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică, consacrat de dispozițiile art. 22 alin. (1) din Constituție.

17. În acest sens se invocă și jurisprudența Curții Constituționale, care a constatat că incriminarea sustragerii de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei nu reprezintă o încălcare a prevederilor art. 22 din Constituție, referitoare la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, ci, dimpotrivă, are ca finalitate tocmai apărarea acestor drepturi, puse în pericol prin conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană aflată în stare de ebrietate (Decizia nr. 20 din 18 ianuarie 2001). De asemenea, Curtea a statuat că reglementarea unor sancțiuni contravenționale pentru încălcarea legii în materia circulației rutiere este pe deplin justificată, din perspectiva interesului general ocrotit, iar normele criticate nu restrâng drepturi constituționale, ci prevăd, în deplin acord cu principiile care fundamentează statul de drept,

sancționarea unor fapte de încălcare a legii care pun în pericol siguranța circulației rutiere, având în vedere scopul reglementării în materie, scop prevăzut încă din primul articol al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002. Așa fiind, Curtea a constatat că reglementarea unor sancțiuni contravenționale pentru încălcarea acestor reguli este pe deplin justificată, din perspectiva interesului general ocrotit (Decizia nr. 1.135 din 4 decembrie 2007).

18. Prin urmare, constatarea și sancționarea contravențiilor cu privire la depășirea limitelor legale de viteză reprezintă, mai presus de toate, expresia protejării unui interes general, și anume a siguranței circulației rutiere și a dreptului fundamental la viață și la integritatea fizică și psihică, prevăzut de dispozițiile art. 22 alin. (1) din Constituție.

19. Se mai arată că legea supusă controlului de constituționalitate nu conține dispoziții referitoare la intrarea în vigoare la o dată ulterioară publicării, astfel încât devin incidente prevederile art. 78 teza întâi din Constituție. Ca atare, legea criticată va intra în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României. Respectarea prevederilor referitoare la presemnalizarea dispozitivelor radar este însă imposibilă într-un interval de timp atât de scurt. Aceasta înseamnă că activitatea de combatere a vitezei excesive — desfășurată de către poliția rutieră de la momentul intrării în vigoare a legii criticate și până la montarea, de către administratorii drumurilor publice, a panourilor de atenționare cu privire la prezența dispozitivelor radar — se va situa în afara cadrului legal, procesele-verbale de constatare a contravențiilor fiind lovite de nulitate absolută, iar polițiștii fiind pasibili de sancțiuni, în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002.

20. Din această perspectivă, inexistența unor dispoziții care să asigure efectivitatea aplicării legii criticate în condiții de deplină siguranță încalcă prevederile art. 22 alin. (1) din Constituție referitor la dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică, întrucât în termenul de 3 zile de la data publicării legii în Monitorul Oficial și până la intrarea ei în vigoare este imposibilă amplasarea de panouri de semnalizare a radarelor pe toate drumurile publice din România, astfel că poliția rutieră nu își poate îndeplini în mod corespunzător rolul de a proteja un interes general, și anume acela privind asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului. În egală măsură se consideră că lipsa unui termen rezonabil de intrare în vigoare a legii criticate încalcă și prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la previzibilitatea legii.

21. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

22. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere, prin Adresa cu nr. 2/8007 din 10 septembrie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.714 din 10 septembrie 2018, în sensul că sesizarea formulată de Președintele României este neîntemeiată.

23. Astfel, referitor la invocarea lipsei de claritate a dispozițiilor art. 109 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, se arată că limbajul juridic este clar, predictibil și neechivoc, din conținutul acestuia lipsind pasajele obscure sau soluțiile normative contradictorii. Dispozițiile de lege menționate sunt redactate într-un stil specific normativ, prezentând norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în sensul lor curent din limba

română. Conceptele și noțiunile utilizate sunt în concordanță cu actul normativ de bază în care se integrează, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, iar detalierea diferitelor situații procedurale este departe de a fi ambiguă, fiind redată previzibil și univoc, cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 24/2000. Acest punct de vedere, inclusiv o analiză morfosintactică a enunțului care constituie teza întâi a alin. (4) al art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, conduc către aceeași soluție legislativă clară, neechivocă și care nu este susceptibilă de mai multe interpretări de natură să genereze impredictibilitate în aplicare, așa cum, fără temeii, se arată în sesizarea de neconstituționalitate în discuție. Mai mult decât atât, această susținere a autorului sesizării nu poate fi acceptată, deoarece, sub aparența unor critici referitoare la ambiguitatea și neclaritatea textelor de lege, se solicită, în fapt, interpretarea acestora, aspect ce excedează competenței Curții Constituționale. Invocarea unei eventuale neclarități nu intră în sfera exercitării controlului de neconstituționalitate, ci mai degrabă ține de stricta interpretare și aplicare a legii.

24. În ceea ce privește presupusa neclaritate a dispozițiilor alin. (6) prin raportare la prevederile alin. (4) ale art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, aceasta nu poate fi reținută ca argument în sprijinul ideii neconstituționalității respectivei legi. Prin Decizia nr. 733 din 10 iulie 2012, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra aspectelor referitoare la lipsa de claritate și previzibilitate în sensul că acestea „nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci vizează, în fapt, probleme de aplicare a legii”, neintrând în sfera de competență a Curții Constituționale, ci în competența exclusivă a Parlamentului, ca unică autoritate legiuitoare, de a interveni asupra legislației în scopul asigurării ordinii juridice necesare. Prin urmare, în considerarea celor de mai sus, se apreciază că, neîncalcând niciuna dintre prevederile legale reglementate de normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, dispozițiile art. 109 alin. (4) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, sunt constituționale prin raportare la prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

25. De asemenea, critica referitoare la faptul că modificările aduse prin legea supusă controlului de constituționalitate — care vizează obligativitatea poziționării vizibile a autovehiculelor aparținând poliției rutiere, pe care sunt instalate dispozitive destinate măsurării vitezei, precum și a presemnalizării, prin panouri de atenționare, a prezenței acestora pe drumul public — se îndepărtează de la scopul instituirii normei, respectiv acela de a conduce la îmbunătățirea siguranței rutiere, este considerată ca fiind neîntemeiată. În fapt, prin edictarea prevederilor criticate, legiuitorul are în vedere tocmai realizarea scopului fundamental definit în cadrul art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, și anume asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, precum și a mediului. După cum reiese și din conținutul normei mai sus redată, scopul legiferării în materia circulației pe drumurile publice este unul preventiv, legislația rutieră trebuind aplicată nu numai pentru a sancționa eventualele încălcări, ci în mod special pentru a încuraja un comportament responsabil la volan.

26. Referitor la critica adusă dispozițiilor alin. (10) corelate cu cele ale alin. (7) ale art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, din analiza sistematică a modificărilor legale contestate și a prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5), se apreciază că

invocarea alin. (7) din articolul menționat este pur formală, fiind irelevantă din punct de vedere constituțional, întrucât critica adusă este nefondată. Mai mult decât atât, dispozițiile tezei a doua a alin. (10) se referă în mod expres la situația nerespectării de către polițist a interdicției prevăzute la alin. (8), faptă de natură să atragă sancționarea polițistului în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002. Ca urmare, măsura sancționării polițistului este prevăzută de modificările în discuție în relație directă cu nerespectarea de către acesta a unei interdicții ce privește nemijlocit îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, deci un aspect ce ține de conduita polițistului, iar nu de montarea panourilor pentru presemnalizarea prezenței dispozitivelor radar pe drumul public, obligație ce incumbă administratorului drumului public. Concluzionează că această critică de neconstituționalitate ce vizează încălcarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii nu poate fi reținută din considerentele mai sus arătate.

27. Cu privire la pretinsa încălcare a standardelor de claritate și predictibilitate, ca cerință de rang constituțional, de către dispozițiile art. 109 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, se arată că nici această critică nu poate fi reținută. Se observă faptul că, față de prevederile aceluiași art. 109, aflate în vigoare, care stabilesc în cuprinsul alin. (2) dispoziții generale, cu caracter de normă-cadru, cu privire la constatarea contravențiilor, dispozițiile noului alin. (3) nu fac decât să stabilească norme de natură să clarifice anumite aspecte care țin exclusiv de constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză. Pe cale de consecință, se apreciază că noua reglementare este de natură să conducă la îmbunătățirea condițiilor privind aplicarea legii, în vederea realizării scopului fundamental al acesteia.

28. De asemenea se arată că, potrivit criticilor de neconstituționalitate, dispozițiile art. 109 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, constituie un paralelism legislativ, prin raportare la prevederile art. 108 alin. (1) lit. a) pct. 4, lit. b) pct. 2, lit. c) pct. 3 și lit. d) pct. 3 din același act normativ. Raportat la dispozițiile art. 108 — care reglementează modul de sancționare a diferitelor categorii de conducători de vehicule, cu referire directă la numărul de puncte de penalizare aplicabile în funcție de viteza înregistrată cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, peste limita admisă de lege pe segmentul de drum în cauză —, prevederile art. 109 alin. (3), în forma modificată prin legea criticată, reglementează modalitatea expresă de control în vederea constatării eventualelor contravenții cu privire la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză. Astfel, se consideră că se poate prelua o prevedere legală, cu intenția dezvoltării și întăririi ei, în scopul asigurării predictibilității legii, fără ca aceasta să antreneze neconstituționalitatea normei legale (Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010). Mai mult, având în vedere că dispozițiile criticate reglementează situații distincte, fiind deci vorba de reglementări diferite, nu se poate afirma că ne-am afla în situația evocată de dispozițiile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000.

29. În ceea ce privește critica referitoare la faptul că dispozițiile art. 109 alin. (11) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, ar încălca prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, prin raportare la dispozițiile Legii nr. 203/2018, se apreciază că nici aceasta nu este întemeiată. Astfel, cadrul general în materia sancționării contravențiilor îl reprezintă Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, fiind întrunite cerințele stipulate prin dispozițiile art. 13 lit. a) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune. Se atrage atenția asupra faptului că, la momentul adoptării legii

contestate, Legea nr. 203/2018, la care se face trimitere în cuprinsul sesizării, se afla încă în procedură de promulgare, nefiind deci în vigoare. Pe cale de consecință, nu s-ar fi putut pune problema corelării modificărilor aduse cu dispozițiile unui act normativ aflat în procedură de promulgare. Se apreciază, totodată, că aceste aspecte care țin de corelarea tehnico-legislativă nu pot face obiectul sesizării de neconstituționalitate, neintrând în sfera contenciosului constituțional. Se invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 190 din 12 februarie 2009, prin care aceasta a statuat că unele aspecte ce țin de corelarea legislației în vigoare într-un anumit domeniu, pe de o parte, precum și actul de interpretare și aplicare a dispozițiilor de lege incidente în cadrul soluționării cauzelor, pe de altă parte, nu intră în sfera contenciosului constituțional, fiind de competența autorității legiuitoare sau, după caz, a instanțelor judecătorești. Pronunțându-se asupra acestor aspecte, Curtea ar încălca prevederile Legii fundamentale privind rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării sau pe cele referitoare la instanțele judecătorești, precum și atribuțiile și rolul Curții Constituționale, de garant al supremației Constituției.

30. Referitor la dispozițiile art. 109 alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, se consideră că autorul sesizării susține, fără temei, că acestea ar îngredi accesul liber la justiție statuat prin prevederile art. 21 din Constituție. Analizând textul constituțional invocat, în ansamblul normelor Legii fundamentale, se apreciază că, prin generalitatea formulării sale, acesta permite accesul la justiție al oricărei persoane — fizice (cetățean, străin, apatrid) sau juridice —, pentru apărarea oricărui drept sau libertate și a oricărui interes legitim, în mod concret și efectiv, în sensul că justițiabilul beneficiază de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care aduce o atingere drepturilor sale și fără ca vreo lege să poată îngredi acest drept. Totodată, se arată că, ținând cont de definiția actului administrativ — dată prin dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare —, procesul-verbal de constatare a contravenției are natura juridică a unui act administrativ, fiind întocmit de agenți ai statului învestiți cu autoritate statală pentru constatarea și sancționarea unor fapte care contravin ordinii sociale, după o procedură prestabilită, astfel că se bucură de prezumția de legalitate și autenticitate, prezumție relativă însă, care poate fi răsturnată prin administrarea de probe care să releve o situație de fapt contrară. Observând elementele definitorii pentru determinarea naturii juridice a procesului-verbal de constatare a contravenției, se remarcă faptul că actul administrativ este necesar a fi întocmit de un agent al statului învestit cu autoritate statală pentru constatarea și sancționarea unor fapte care contravin ordinii sociale, iar, pe de altă parte, să fie întocmit după o procedură prestabilită. Dacă în privința procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției este unanim admis că acesta reprezintă un act administrativ cu caracter individual, se apreciază că se poate valida teoria potrivit căreia chitanța, întocmită în condițiile textului de lege în discuție — de către un agent al poliției rutiere, cu respectarea condițiilor de formă impuse de modificarea preconizată —, are valoarea unui act prin care se constată săvârșirea unei contravenții, având, în consecință, natura juridică a unui act administrativ. Astfel, nu poate fi reținută nici critica referitoare la încălcarea accesului liber la justiție, întrucât textul de lege criticat nu operește părțile interesate să apeleze la instanțele judecătorești, să fie apărate și să se prevaleze de toate garanțiile procesuale care condiționează un proces echitabil.

31. În continuare se arată că autorul sesizării reclamă, fără a aduce argumente în sprijinul teoriei enunțate, faptul că, prin dispozițiile art. 109 alin. (4) din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, s-ar încălca prevederile art. 22 alin. (1) din Constituție. Din analiza criticilor aduse în susținerea încălcării acestui drept fundamental reiese faptul că autorul sesizării se află într-o anumită confuzie, întrucât invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la incriminarea conducerii pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană având în sânge o anumită concentrație de alcool. Este incontestabil că, așa cum se arată și în sesizare, incriminarea prin lege a acestui tip de conduită are ca finalitate apărarea dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică. Analogia făcută însă cu legea contestată se constituie într-o regretabilă eroare, cu atât mai mult cu cât prevederile alin. (4) mai sus menționat „nu sunt de natură să ducă la dezincriminarea depășirii limitelor legale de viteză, sancțiunile aplicabile în aceste situații fiind reglementate distinct, în cadrul art. 108 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare; *per a contrario*, norma criticată, configurându-se fără echivoc în matca legalității, are un scop preventiv, pornind de la premisa că legislația rutieră trebuie aplicată nu numai pentru a sancționa eventualele încălcări, ci, în mod special, pentru a încuraja un comportament responsabil la volan”. Astfel, în ceea ce privește modificarea legislativă criticată apreciază că nu ne aflăm în prezența „dezincriminării unei fapte antisociale, ci doar a stabilirii unor limite de competență în aplicarea legii, cu respectarea normelor constituționale”. Stabilirea de către legiuitor a acestor limite nu aduce nicio îngredire dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică în sine, ci, dimpotrivă, creează premisele valorificării sale, în concordanță cu exigențele generale proprii unui stat de drept.

32. De asemenea se arată că o altă critică formulată de Președintele României în sesizarea de neconstituționalitate și care nu poate fi reținută vizează absența unui termen de intrare în vigoare a legii de modificare a dispozițiilor art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, fapt ce ar conduce la încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5). Se apreciază că modificările aduse prin legea dedusă controlului de constituționalitate au în vedere reglementarea unei anume conduite prevăzute atât în sarcina participanților la trafic, cât și a poliției rutiere și a administratorilor drumurilor publice, precum și reglementarea sancțiunilor aplicabile în cazul nerespectării legii. În acest context, absența unui termen ulterior de intrare în vigoare a modificărilor legislative preconizate urmărește tocmai urgentarea aplicării măsurilor reglementate. Se consideră că poziția exprimată de autorul sesizării este în profund dezacord cu rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării, consacrat de prevederile art. 61 alin. (1) din Constituție. Se arată că, așa cum a reținut Curtea Constituțională, Parlamentul are, de principiu, obligația constituțională de a legifera în orice domeniu și în privința oricărui raport juridic reflectat din viața socială, economică, culturală, juridică a statului, deținând, prin voința Adunării constituante, monopol de legiferare (Decizia nr. 62 din 13 februarie 2018, paragraful 75).

33. Din considerentele mai sus enunțate se apreciază că lipsa unui termen pentru intrarea în vigoare a modificărilor preconizate nu poate fi reținută ca argument de neconstituționalitate, fiind mai degrabă o chestiune de oportunitate, cu privire la care Parlamentul, în calitatea sa de unică autoritate legiuitoare, are deplină competență. Invocă și jurisprudența Curții Constituționale care, în Decizia nr. 30 din 27 ianuarie 2016, a reținut că, în temeiul prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora este unica autoritate legiuitoare a țării, Parlamentul poate adopta orice soluție pe care o consideră oportună și necesară (paragraful 14). Totodată, prin Decizia nr. 52 din 1 februarie 2018, Curtea a constatat că un ipotetic control cu privire la oportunitate excedează în totalitate

sferei de competență a Curții Constituționale, având în vedere că adoptarea măsurii în cauză ține de marja de apreciere exclusivă a Parlamentului, a căruia opțiune în privința caracterului oportun al măsurii nu poate fi cenzurată (paragraful 45).

34. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au transmis Curții Constituționale punctele lor de vedere.

35. La termenul de judecată stabilit pentru data de 26 septembrie 2018, Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru 23 octombrie 2018, respectiv 6 noiembrie 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

36. Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate, Curtea procedează la verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

37. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, fiind formulată de Președintele României, care are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*.

38. Sub aspectul termenului de sesizare, Curtea reține că sesizarea a fost formulată de Președintele României la data de 27 iulie 2018, în interiorul termenului de 20 de zile de la primirea legii adoptate, la data de 11 iulie 2018, termen prevăzut de art. 77 alin. (1) din Constituție pentru promulgarea legii (Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 70).

39. Sub aspectul obiectului sesizării, Curtea observă că aceasta vizează o lege adoptată de Parlament și trimisă spre promulgare, care nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României și deci nu este în vigoare, astfel că este îndeplinită și condiția de admisibilitate prevăzută în acest sens de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție.

40. Prin urmare, Curtea constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, art. 10, art. 15 și art. 18 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

41. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum este menționat în sesizarea Curții Constituționale, îl constituie dispozițiile Legii pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice. Analizând susținerile autorului obiecției de neconstituționalitate, Curtea constată că acesta critică dispozițiile articolului unic din legea mai sus menționată numai cu referire la prevederile art. 109 alin. (3), (4), (6)—(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de

constituționalitate. Prin urmare, Curtea se va pronunța numai asupra dispozițiilor articolului unic [cu referire la art. 109 alin. (3), (4), (6)—(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002] din Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, dispoziții care au următorul cuprins:

„**Articol unic.** — *Articolul 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:*

«Art. 109. — [...] (3) *Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.*

(4) *Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive, conform alin. (1).*

[...] (6) *În cazul utilizării dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere ori a utilizării dispozitivelor radar tip pistol, este obligatorie presemnalizarea prezenței acestora în zona drumului public prin panouri de atenționare, postate mai înainte pe sensul de mers, cu minimum 500 m în localitate și cu minimum 2.000 m în afara localității, dar nu mai mult de 1.000 m în localitate și 4.000 m în afara localității față de radar.*

(7) *Panourile de atenționare prevăzute la alin. (6) se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere.*

(8) *Se interzice constatarea contravențiilor prevăzute la alin. (3) cu ajutorul dispozitivelor radar, cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (6).*

(9) *În cazul respectării prevederilor prevăzute la alin. (8), procesul-verbal se poate încheia și în lipsa contravenientului, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, menționându-se aceasta în procesul-verbal, fără a fi necesară confirmarea faptelor de către martori.*

(10) *Forma și conținutul procesului-verbal de constatare a contravenției se stabilesc prin regulament. Nerespectarea prevederilor alin. (8) atrage nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției și sancționarea polițistului, în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.*

(11) *Contravenientul poate achita în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal de constatare a contravenției, jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege.*

[...] (13) *În cazul prevăzut la alin. (12), agentul constatator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară.*

(14) *Amenzile privind circulația pe drumurile publice se achită în condițiile legii și se fac venit integral la bugetele locale. [...]»*

42. Prevederile constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (5)

referitor la obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 22 alin. (1) referitor la dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică.

43. Analizând obiecția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 109 alin. (4), (6)—(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, instituie în sarcina poliției rutiere anumite obligații cu privire la constatarea contravențiilor referitoare la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză, precum și sancțiuni pentru nerespectarea acestor obligații.

44. Astfel, elementele de noutate introduse prin dispozițiile art. 109 alin. (4), (6) și (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, vizează: obligativitatea instalării dispozitivelor destinate măsurării vitezei exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil [alin. (4) fraza întâi și fraza a treia teza întâi]; obligativitatea utilizării dispozitivelor de tip pistol, destinate măsurării vitezei, la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere [alin. (4) fraza a doua]; obligativitatea purtării uniformei cu înscrisuri și însemne distinctive de către polițiștii rutieri și polițiștii de frontieră cu ocazia utilizării dispozitivelor de măsurare a vitezei [alin. (4) fraza a treia teza a doua]; obligativitatea presemnalizării prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere și a dispozitivelor radar tip pistol, prin panouri de atenționare, postate mai înainte pe sensul de mers, cu minimum 500 m în localitate și cu minimum 2.000 m în afara localității, dar nu mai mult de 1.000 m în localitate și 4.000 m în afara localității [alin. (6)], panouri care se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere [alin. (7)].

45. Din coroborarea dispozițiilor alin. (8)—(10) ale art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, reiese că nerespectarea obligațiilor mai sus menționate de către organele poliției rutiere, cu ocazia constatării contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției și sancționarea polițistului, în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

46. În ceea ce privește modalitatea de constatare a contravențiilor constând în depășirea vitezei maxime admise (pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus), Curtea observă că, prin natura lor, aceste contravenții pot fi constatate — de către polițiștii rutieri/de frontieră (în punctele de trecere a frontierei de stat a României) — numai prin mijloace tehnice, iar nu direct, întrucât respectivele fapte contravenționale nu pot fi apreciate *ex propriis sensibus* de către agenții constatatori. Astfel, pentru toate contravențiile săvârșite prin încălcarea limitelor legale de viteză, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 prevede, în mod expres, în dispozițiile art. 108 alin. (1) lit. a) pct. 4, lit. b) pct. 2, lit. c) pct. 3 și lit. d) pct. 3, că depășirea vitezei maxime admise este „constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic”, iar art. 6 pct. 20 din aceeași ordonanță definește „mijlocul tehnic omologat și verificat metrologic” ca fiind „dispozitivul care stabilește concentrația de alcool în aerul expirat ori destinat măsurării vitezei”. Cerințele metrologice și tehnice pe care trebuie să le îndeplinească aparatele utilizate la măsurarea vitezei de circulație a autovehiculelor pe drumurile publice sunt stabilite prin Norma de metrologie legală NML 021-05

„Aparate pentru măsurarea vitezei de circulație a autovehiculelor (cinemometre)”, aprobată prin Ordinul directorului general al Biroului Român de Metrologie Legală nr. 301/2005 (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.102 și nr. 1.102 bis din 7 decembrie 2005), cu modificările și completările ulterioare. Totodată, pentru a putea fi introduse pe piață, puse în funcțiune sau utilizate în măsurările de interes public, cinemometrele trebuie să îndeplinească și cerințele aplicabile din Norma de metrologie legală NML 001-05 „Cerințe metrologice și tehnice comune mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal”.

47. Curtea constată că este întemeiată critica autorului obiecției de neconstituționalitate, potrivit căreia soluția legislativă privind obligativitatea presemnalizării prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere și a dispozitivelor radar tip pistol — care limitează activitățile poliției rutiere de aplicare a normelor legale privind viteza maximă admisă (pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus) la acțiuni presemnalizate — aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) — privind respectarea obligatorie a legilor și securitatea raporturilor juridice — și afectează protejerea dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică, consacrat de dispozițiile art. 22 alin. (1) din Constituție. În acest sens, Curtea apreciază că soluția legislativă criticată face ca aplicarea legislației rutiere — sub aspectul respectării limitelor vitezei de circulație pe drumurile publice —, pe de o parte, să se îndepărteze de la scopul ei, care vizează siguranța traficului rutier și, în mod special, ocrotirea vieții și a integrității corporale a persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, iar, pe de altă parte, să fie lipsită, în mare măsură, de componenta sancțiunii.

48. Curtea are în vedere faptul că presemnalizarea obligatorie a prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol este de natură să ducă la o practică de respectare a dispozițiilor legale privind limitele de viteză numai în zonele presemnalizate ca atare. În afara acestor zone presemnalizate, organele abilitate ale statului sunt însă, în mare măsură, lipsite de posibilitatea de a proteja interesul general cu privire la siguranța circulației pe drumurile publice, exercitarea prerogativelor privind constatarea și sancționarea încălcării normelor legale referitoare la limitele de viteză fiind mult limitată de impunerea unei totale vizibilități a activităților poliției rutiere de supraveghere a traficului rutier. Astfel, pe segmentele de drum public pe care nu sunt postate panouri de atenționare referitoare la prezența dispozitivelor radar menționate anterior, participanții la trafic pot depăși viteza legală, fără a se expune unui risc semnificativ ca respectivele contravenții să fie constatate cu ajutorul dispozitivelor destinate a fi utilizate în regim de deplasare a autovehiculelor pe care sunt instalate, în condițiile în care autovehiculele de patrulare, potrivit legii criticate, trebuie să prezinte înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere.

49. Soluția legislativă mai sus menționată nu este aptă, în opinia Curții, să conducă la creșterea gradului de siguranță a circulației rutiere, întrucât nu asigură conformarea conducătorilor de autovehicule la regimul legal de viteză prevăzut pentru întreg sectorul de drum respectiv. Dimpotrivă, obligativitatea atenționării conducătorilor de autovehicule cu privire la acțiunile poliției rutiere de supraveghere și de control privind respectarea dispozițiilor legale referitoare la limitele de viteză pe drumurile publice este de natură să ducă la creșterea agresivității rutiere pe segmentele de drum public pe care nu sunt postate panouri de atenționare cu privire la prezența dispozitivelor destinate măsurării vitezei precizate anterior, iar nu la diminuarea și stoparea acestei agresivități. Or, potrivit prevederilor

art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, dispozițiile acesteia au ca scop tocmai „*asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului*”. Totodată, dispozițiile art. 2 din același act normativ stabilesc că „*îndrumarea, supravegherea și controlul respectării normelor de circulație pe drumurile publice se fac de către poliția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, care are obligația să ia măsurile legale în cazul în care constată încălcări ale acestora*”. Curtea reține, astfel, că scopul declarat al legislației rutiere privește întreaga rețea de drumuri publice din România, și nu doar acele segmente de drum public pe care s-ar instala respectivele panouri de presemnalizare, iar aducerea la îndeplinire a acestui scop este dată în competența organelor poliției rutiere.

50. Astfel, soluția legislativă prevăzută de dispozițiile art. 109 alin. (6)—(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, — privind presemnalizarea obligatorie a prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol — se îndepărtează de la scopul reglementării în materia circulației pe drumurile publice, care vizează siguranța traficului rutier, aspectul cel mai important constând, în mod evident, în ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public. Totodată, această soluție legislativă lipsește aplicarea legislației rutiere — sub aspectul asigurării respectării limitelor legale de viteză — de componenta coercitivă raportat la cea mai mare parte a rețelei de drumuri publice.

51. Pentru motivele mai sus arătate, Curtea constată că dispozițiile art. 109 alin. (6)—(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, aduc atingere și prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept, în componentele sale referitoare la apărarea ordinii și a siguranței publice și la garantarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

52. Ținând cont de scopul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 [art. 1 alin. (2)], Curtea reține că soluția legislativă criticată, care limitează posibilitățile poliției rutiere de a supraveghea și de a impune respectarea de către participanții la trafic a dispozițiilor legale cu privire la limitele de viteză, este de natură să creeze o stare de pericol pentru ordinea și siguranța publică — sub aspectul siguranței circulației pe drumurile publice. Or, prevederile art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora „*România este stat de drept [...], în care drepturile și libertățile cetățenilor [...] reprezintă valori supreme [...] și sunt garantate*”, impun legiuitorului obligația de a lua măsuri în vederea apărării ordinii și a siguranței publice — sub aspectul siguranței circulației pe drumurile publice —, prin adoptarea instrumentelor legale necesare în scopul reducerii fenomenului contravențional, inclusiv în ceea ce privește depășirea limitelor vitezei legale, cu excluderea oricărui reglementări de natură să ducă la încurajarea acestui fenomen. Principiile statului de drept și regimului nostru constituțional presupun interpretarea sistematică a drepturilor cetățenilor, ceea ce implică și obligația statului de a asigura ordinea și siguranța publică, inclusiv siguranța rutieră. Prevederile art. 1 alin. (3) din Constituție impun, așadar, ca poliția rutieră să își îmbunătățească capacitatea de supraveghere și de control cu privire la traficul rutier, prin dezvoltarea sistemelor de constatare a contravențiilor referitoare la depășirea vitezei maxime admise.

53. Curtea reține că, atunci când stabilește regulile referitoare la constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză, legiuitorul trebuie să asigure un just echilibru între interesul individual al conducătorilor de autovehicule și interesul general al societății de a preveni atingerile ce pot fi aduse siguranței rutiere și de a-i identifica și trage la răspundere pe autorii contravențiilor, echilibru care este absolut necesar în scopul apărării valorilor constituționale. Apărarea prin mijloace de drept contravențional a valorilor constituționale ține de competența Parlamentului, dar intră în atribuțiile Curții Constituționale verificarea modului în care o soluție legislativă se răsfrânge asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, în vederea respectării unui just echilibru în raport cu valoarea socială ocrotită.

54. Pe de altă parte, Curtea remarcă faptul că, la nivel european, în activitatea de aplicare a legislației rutiere, autoritățile folosesc — așa cum se arată în punctul de vedere al Guvernului transmis Senatului sub nr. 11.862/24.11.2017, cu privire la propunerea legislativă pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — atât mijloace tehnice montate pe autovehicule neinscripționate, cât și mijloace tehnice disimulate.

55. Totodată, Curtea observă, în alte state europene, reglementarea unei multitudini de dispozitive pentru controlul respectării regimului legal de viteză (inclusiv mijloace tehnice automate). Astfel, în Franța, radarele de viteză amplasate pe vehiculul poliției și radarele mobile nu sunt presemnalizate, ceea ce înseamnă că pentru dispozitivele de măsurare a vitezei destinate a fi utilizate în regim staționar și/sau în regim de deplasare a autovehiculului de patrulare al poliției rutiere nu există obligativitatea presemnalizării. De asemenea, nici radarele atașate la semafor și nici radarele la trecere de nivel nu sunt presemnalizate. În schimb, radarele de viteză medie — ce calculează viteza medie între două puncte, pe o secțiune de drum care poate ajunge până la câțiva kilometri — sunt presemnalizate prin panouri de avertizare.

56. În aceeași ordine de idei, Curtea reține că există și state membre ale Uniunii Europene în care obligativitatea presemnalizării dispozitivelor destinate măsurării vitezei a fost eliminată, așa cum s-a întâmplat în Bulgaria, prin modificarea, în 2017, a legii traficului rutier.

57. Prin urmare, Curtea constată că prevederile art. 1 alin. (3) și (5) și ale art. 22 alin. (1) din Constituție sunt încălcate prin dispozițiile articolului unic [cu referire la art. 109 alin. (6)—(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002] din Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, care consacră soluția legislativă privind presemnalizarea obligatorie a prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol — prin panouri de atenționare, ce se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere —, sub sancțiunea nulității absolute a procesului-verbal de constatare a contravenției și a sancționării polițistului, în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

58. În ceea ce privește criticile formulate de autorul obiecției referitor la dispozițiile din legea criticată care vizează achitarea amenzilor contravenționale aplicate în cazul încălcării normelor legale privind limitele de viteză, Curtea constată că dispozițiile art. 109 alin. (11) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, aduc atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, în componenta sa referitoare la calitatea legii, iar dispozițiile alin. (13) al aceiași

text de lege încalcă prevederile art. 21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

59. Curtea observă că dispozițiile art. 109 alin. (11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, au un conținut cvasiidentific cu prevederile alin. (5), (7) și (8) ale art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare), în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 647 din 25 iulie 2018. Prin dispozițiile art. 19 pct. 2 din Legea nr. 203/2018, prevederile alin. (5), (7) și (8) ale art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 au fost abrogate.

60. În acest sens, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 109 alin. (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, contravenientul poate achita, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal de constatare a contravenției, jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege. Or, prevederile art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002), modificate prin dispozițiile art. 20 pct. 10 din Legea nr. 203/2018, stabilesc că termenul în care contravenientul poate achita jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ este de cel mult 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal. Totodată, în temeiul prevederilor art. 25 din Legea nr. 203/2018, la data intrării în vigoare a acestei legi, dispozițiile din actele normative în vigoare care stabilesc achitarea a jumătate din minimul amenzii contravenționale într-un termen mai mic decât cel prevăzut la art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 se abrogă.

61. Curtea observă că Legea nr. 203/2018 introduce o procedură simplificată în materia achitării amenzilor contravenționale. Astfel, acest act normativ reglementează măsuri pentru facilitarea achitării amenzilor contravenționale prin constituirea unui cont unic de plată și simplificarea procedurilor de urmărire a încasării amenzilor, scop în care: se constituie un cont unic deschis la Trezoreria Statului, destinat încasării amenzilor contravenționale; se reglementează obligația utilizării unei serii de evidență unică a proceselor-verbale de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii; se instituie titlul de creanță electronic cuprinzând datele din procesul-verbal de contravenție; se constituie sistemul informatic de gestionare a titlurilor de creanță electronice. Fac obiectul prevederilor Legii nr. 203/2018 amenzile contravenționale aplicate persoanelor fizice de către agenții constatatori din cadrul organelor care au implementat seria de evidență unică a proceselor-verbale de contravenție și modalitatea de preluare și transmitere în sistem informatic a datelor necesare creării titlului de creanță electronic. Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Legea nr. 203/2018, prevederile acesteia se aplică, în sistem pilot, amenzilor contravenționale la regimul circulației pe drumurile publice aplicate conducătorilor de autovehicule.

62. De asemenea, Curtea reține că dispozițiile art. 109 alin. (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, stabilesc că amenzile privind circulația pe drumurile publice se achită în condițiile legii și se fac venit integral la bugetele locale. Textul de lege criticat nu este clar cu privire la destinația sumelor încasate din amenzile privind circulația pe drumurile publice, întrucât nu stabilește care este bugetul local la care acestea se fac venit, cel al

unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul sau cel al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care a fost aplicată sancțiunea contravențională.

63. Ca atare, Curtea constată că dispozițiile art. 109 alin. (11) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, nu îndeplinesc standardele de claritate și predictibilitate a legii, astfel că încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție. Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că trăsătura esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii (Decizia nr. 232 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 727 din 15 noiembrie 2001, Decizia nr. 234 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 7 septembrie 2001, și Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011) și că statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor și tuturor actelor normative cu aceasta (Decizia nr. 22 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 17 martie 2004), ceea ce înseamnă că statul de drept implică, prioritar, respectarea legii, iar statul democratic este, prin excelență, un stat în care se manifestă domnia legii (Decizia nr. 13 din 9 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 26 aprilie 1999).

64. În acest sens, prin Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225, Curtea a reținut că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative și că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013).

65. Referitor la dispozițiile art. 109 alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, Curtea constată că acestea aduc atingere prevederilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție. Potrivit textului de lege criticat, în ipoteza amenzilor contravenționale în quantum de până la 20 de puncte-amendă — în cazul în care contravenientul achită pe loc agentului constatator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege —, agentul constatator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară. Or, din prevederile art. 118 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, precum și din cele ale art. 31 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, reiese că numai împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere (în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia). Curtea reține astfel că

modificarea propusă prin legea criticată duce la lipsirea contravenientului, în situația mai sus menționată, de posibilitatea de a solicita unei instanțe de judecată constatarea nelegalității aplicării sancțiunii, fiind încălcate prevederile art. 21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

66. Astfel, așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, liberul acces la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care justiția se desfășurează. Este adevărat că regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești sunt de competență exclusivă a legiuitorului, așa cum rezultă din prevederile art. 126 alin. (2) din Constituție, text potrivit căruia „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”. Principiul liberului acces la justiție presupune așadar posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri în formele și în modalitățile instituite de lege, însă cu respectarea regulii consacrate de art. 21 alin. (2) din Constituție, potrivit căreia nicio lege nu poate îngriji accesul la justiție, ceea ce semnifică faptul că legiuitorul nu poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit nicio categorie sau niciun grup social (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, paragraful 22, Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 5 mai 2017, paragraful 24, și Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 2 mai 2017, paragraful 24).

67. În concluzie, Curtea constată că dispozițiile articolului unic [cu referire la art. 109 alin. (6)—(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002] din Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept — în componentele sale referitoare la apărarea ordinii și a siguranței publice și la garantarea drepturilor și libertăților cetățenilor —, ale art. 1 alin. (5) privind respectarea obligatorie a legilor și securitatea raporturilor juridice, ale art. 21 referitor la accesul liber la justiție și ale art. 22 alin. (1) privind dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică.

71. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile articolului unic [cu referire la art. 109 alin. (6)—(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002] din Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de același autor și constată că celelalte dispoziții de lege criticate sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 noiembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN**privind stabilirea fondului anual de premiere pentru Loteria bonurilor fiscale, repartizarea acestuia pentru extragerile lunare aferente anului 2019, precum și pentru organizarea unor extrageri ocazionale ale Loteriei bonurilor fiscale**

Având în vedere prevederile art. 2 alin. (1) și alin. (2) lit. a), precum și ale art. 7 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 10/2015 pentru organizarea Loteriei bonurilor fiscale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 166/2015, cu completările ulterioare,

în temeiul art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 4 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 10/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 166/2015, cu completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Fondul anual de premiere pentru extragerile Loteriei bonurilor fiscale aferente anului 2019 este de 14.000.000 lei.

(2) Fondul de premiere prevăzut la alin. (1) se repartizează la nivelul de 1.000.000 lei pentru fiecare extragere lunară și se majorează cu sumele necesare rotunjirii valorii câștigului aferent unui bon fiscal, în condițiile art. 7 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 10/2015 pentru organizarea Loteriei bonurilor fiscale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 166/2015, cu completările ulterioare.

Art. 2. — (1) În data de 28 aprilie 2019 se organizează o extragere ocazională a Loteriei bonurilor fiscale.

(2) La extragerea prevăzută la alin. (1) participă bonurile fiscale emise în intervalul calendaristic cuprins între data de 21 ianuarie și data de 31 martie 2019 care îndeplinesc condițiile prevăzute de

Ordonanța Guvernului nr. 10/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 166/2015, cu completările ulterioare.

Art. 3. — (1) În data de 22 decembrie 2019 se organizează o extragere ocazională a Loteriei bonurilor fiscale.

(2) La extragerea prevăzută la alin. (1) participă bonurile fiscale emise în intervalul calendaristic cuprins între data de 1 aprilie și data de 8 decembrie 2019 care îndeplinesc condițiile prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 10/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 166/2015, cu completările ulterioare.

Art. 4. — Fondul de premiere alocat extragerilor prevăzute la art. 2 alin. (1), respectiv la art. 3 alin. (1) se stabilește prin ordin al ministrului finanțelor publice cu cel puțin 15 zile înainte de data extragerii.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 18 ianuarie 2019.
Nr. 116.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN**pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.035/2012 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare și a Regulamentului de organizare a activităților cuprinse în calendarul activităților educative, școlare și extrașcolare**

În conformitate cu prevederile art. 57 alin. (4) și ale art. 94 alin. (2) lit. a) și s) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în baza Hotărârii Guvernului nr. 536/2016 privind stimularea performanței școlare înalte din învățământul preuniversitar și a Hotărârii Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.035/2012 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare și a Regulamentului de organizare a activităților cuprinse în calendarul activităților educative, școlare și extrașcolare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 27 ianuarie 2012, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **La articolul 5, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(2) În fiecare an școlar, listele competițiilor școlare (olimpiade și concursuri) sunt aprobate prin ordin al ministrului

educației naționale, iar graficul de desfășurare a competițiilor școlare este aprobat de secretarul de stat pentru învățământ preuniversitar și de secretarul de stat pentru învățământ în limbile minorităților naționale. În lista competițiilor școlare internaționale este precizată și clasificarea acestora în următoarele categorii: categoria I — competițiile desfășurate la nivel mondial, respectiv categoria a II-a — competițiile desfășurate la nivel european sau regional.”

2. **La articolul 8, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„a) președinte: secretarul de stat pentru învățământ preuniversitar.”

3. La articolul 9, literele a), b), f) și l) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„a) în fiecare an școlar elaborează și publică pe site-ul MEN, după aprobare, listele competițiilor școlare și graficul de desfășurare a acestora;

b) elaborează bugetul competițiilor școlare naționale și al celor internaționale, în cazul în care acestea se desfășoară în România, precum și bugetul necesar asigurării participării echipelor României la competițiile școlare internaționale organizate în afara țării;

f) asigură selecția membrilor Comisiei centrale a olimpiadei naționale dintr-o bază de date cu candidați propuși de către inspectoratele școlare județene/al municipiului București;

l) monitorizează organizarea și desfășurarea competițiilor școlare naționale/internaționale; propune spre aprobare ministrului educației naționale modul de soluționare a situațiilor excepționale, neprevăzute în prezenta metodologie;”.

4. La articolul 13, litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:

„d) etapa regională/zonală/interjudețeană/etapa națională;”.

5. Articolul 14 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 14. — (1) În cazul în care, datorită particularităților unor olimpiade școlare finalizate cu etapă națională, este prevăzută și o etapă zonală, organizarea și desfășurarea acesteia, precum și modul de selecție și de calificare a elevilor sunt stabilite prin regulamentul specific al respectivei competiții.

(2) În cazul în care numărul de unități de învățământ/elevi care pot participa este mic, inspectoratele școlare pot decide să nu organizeze etapele pe școală și/sau locală ale unei olimpiade naționale, organizând direct etapa județeană/sectoarelor municipiului București.”

6. La articolul 15, alineatele (3), (5) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Pentru etapa națională a olimpiadei se atribuie câte un loc pentru fiecare an de studiu/regim de studiu/disciplină/modul/calificare profesională/domeniu profesional și câte două locuri, la nivel de competiție, pentru olimpiadele multidisciplinare/interdisciplinare/transdisciplinare fiecărui inspectorat școlar județean (IȘJ) și, respectiv, fiecărui sector al Inspectoratului Școlar al Municipiului București.

(5) Pentru olimpiadele la care etapa județeană/a sectoarelor municipiului București nu se organizează în toate județele și sectoarele municipiului București, la etapa națională se vor califica câștigătorii etapei județene din fiecare județ/sector al municipiului București în care s-au organizat olimpiade și se va atribui un număr de locuri suplimentare, în ordinea descrescătoare a punctajelor obținute conform clasamentului național realizat după finalizarea etapei județene/a sectoarelor municipiului București și calificarea participanților pe locurile prevăzute la alin. (3), până la un număr maxim de locuri suplimentare calculate cu formula: $13 \times \text{numărul de județe și sectoare ale municipiului București în care se organizează olimpiada}/47$, valoare rotunjită superior. În cazul în care olimpiada se organizează în mai puțin de 4 județe și sectoare ale municipiului București, la etapa națională se atribuie un număr de locuri suplimentare, astfel încât numărul total de participanți la etapa națională să fie 6.

(6) Pentru elevii care au obținut medii/punctaje egale și ocupă poziții în clasament care le conferă o potențială calificare pe locurile suplimentare nu se face departajare, chiar dacă se depășește numărul de locuri suplimentare atribuite conform prezentei metodologii.”

7. La articolul 16, literele a) și b) ale alineatului (1) și alineatul (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„a) unităților de învățământ preuniversitar, pentru etapa pe școală, prin comisiile instituite la acest nivel;

b) inspectoratelor școlare, pentru etapa locală (comună, oraș), județeană/a sectoarelor municipiului București, respectiv etapa regională/interjudețeană, prin comisiile corespunzătoare etapei respective;

(3) Etapa națională a olimpiadelor se desfășoară în unități de învățământ preuniversitar sau în instituții de învățământ superior din România, propuse de inspectoratul școlar organizator și aduse la cunoștință Comisiei naționale pentru coordonarea competițiilor școlare.”

8. La articolul 17, alineatul (1) și literele f) și g) ale alineatului (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 17. — (1) La olimpiadele școlare pentru etapa județeană/a sectoarelor municipiului București se stabilește comisia județeană/a sectorului municipiului București de organizare, evaluare și de soluționare a contestațiilor în cadrul căreia se constituie subcomisii: subcomisia de organizare, subcomisia de evaluare și subcomisia de soluționare a contestațiilor. Activitatea comisiilor sectoarelor municipiului București de organizare, evaluare și de soluționare a contestațiilor este coordonată de inspectorul școlar responsabil/inspectorii școlari responsabili pe disciplină din cadrul Inspectoratului Școlar al Municipiului București.

f) colectează lucrările, le clasifică pe an de studiu/regim de studiu/disciplină/modul/calificare profesională/domeniu de pregătire profesională, le amestecă, le numerotează de la 1 la n, le introduce în plicuri, le sigilează și le predă, pe bază de proces-verbal, vicepreședintelui subcomisiei de evaluare, conform unei proceduri stabilite de Comisia națională pentru coordonarea competițiilor școlare;

g) primește contestațiile elevilor, resigilează lucrările contestate și le predă, pe bază de proces-verbal, vicepreședintelui subcomisiei de soluționare a contestațiilor, conform unei proceduri stabilite de Comisia națională pentru coordonarea competițiilor școlare;”.

9. La articolul 18, alineatul (2), litera b) a alineatului (5) și alineatele (6) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) În cadrul Comisiei centrale a olimpiadei naționale se pot constitui subcomisii sau grupuri de lucru cu atribuții specifice desfășurării competiției.

b) președinte executiv, care poate fi: inspector/expert/consilier/inspector de specialitate din cadrul DGETIPG/DGÎSSEP/DM, denumite în continuare *direcții de specialitate din învățământul preuniversitar*, un inspector școlar sau un cadru didactic de specialitate, având rezultate deosebite în activitatea profesională;

(6) Președintele, vicepreședinții și membrii Comisiei centrale a olimpiadei naționale sunt selectați de către Comisia națională pentru coordonarea competițiilor școlare dintre propunerile primite din partea inspectoratelor școlare/universităților, pe baza următoarelor criterii:

a) competență profesională recunoscută și coordonarea de structuri profesional științifice, pentru cadrele didactice din învățământul universitar/cercetători;

b) competență profesională recunoscută, probată prin rezultatele propriilor elevi (rezultate deosebite obținute la etapele județeană/națională/internațională ale competițiilor școlare, precum și în cadrul examenelor naționale) și participarea la elaborarea de subiecte de olimpiadă, la etapa județeană/națională/internațională, pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar;

c) calitatea activității anterioare de promovare a obiectivelor disciplinei de studiu/domeniului (activitate în grupurile de lucru ale disciplinei de studiu/domeniului etc.) la nivel județean/național/internațional;

- d) respectarea deontologiei profesionale;
- e) competențe sociale și organizatorice demonstrate anterior în grupurile de lucru;
- f) competențe de utilizare a tehnologiei informației și comunicării.

(7) Comisia centrală a olimpiadei naționale, constituită înaintea începerii etapei județene a olimpiadei, în condițiile prevederilor art. 9 lit. f), propusă de către inspectorul/inspectorul de specialitate/expert/consilier din cadrul direcțiilor de specialitate din învățământul preuniversitar, este aprobată de către secretarul de stat pentru învățământ preuniversitar/secretarul de stat pentru învățământ în limbile minorităților naționale.”

10. Articolul 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 20. — (1) Atribuțiile Comisiei centrale a olimpiadei naționale sunt stabilite prin prezenta metodologie-cadru și pot fi completate prin regulamentele specifice.

(2) Președintele Comisiei centrale a olimpiadei naționale are următoarele atribuții:

- a) răspunde de buna desfășurare a competiției și a evaluării probelor de concurs;
- b) stabilește, împreună cu președintele executiv al comisiei, în urma analizei declarațiilor scrise ale membrilor, eventuale modificări ale componenței subcomisiilor;
- c) avizează, împreună cu președintele executiv și cu vicepreședinții subcomisiilor, forma finală a subiectelor și a baremelor de evaluare;

d) decide, împreună cu președintele executiv și cu vicepreședinții de subcomisii, tehnicile de evaluare, menite să asigure calitatea și corectitudinea evaluării și notării lucrărilor/produselor elevilor;

e) coordonează întreaga activitate de evaluare a lucrărilor/produselor elevilor din cadrul comisiei/subcomisiilor;

f) verifică acuratețea evaluării lucrărilor/produselor care impun departajare și avizează criteriile de departajare;

g) propune, pe baza criteriilor de departajare, prin consultare cu ceilalți membri ai comisiei, lucrările/produsele desemnate pentru acordarea premiilor speciale;

h) certifică rezultatele obținute în urma evaluării lucrărilor/produselor elevilor care impun departajare și lucrările/produsele elevilor propuse pentru acordarea premiilor speciale;

i) numește membrii subcomisiilor pentru reevaluarea lucrărilor/produselor contestate;

j) avizează, pentru afișare, rezultatele finale obținute de participanți și listele cu premii și mențiuni;

k) semnează colțul secretizat al lucrărilor elevilor, după caz, și diplomele pentru premiere, precum și toate documentele de analiză și datele statistice.

(3) Președintele executiv al Comisiei centrale a olimpiadei naționale are următoarele atribuții:

a) monitorizează organizarea și desfășurarea olimpiadei școlare pe toată durata sa;

b) stabilește, împreună cu președintele comisiei, în urma analizei declarațiilor scrise ale membrilor, eventuale modificări ale componenței subcomisiilor;

c) avizează, împreună cu președintele și cu vicepreședinții subcomisiilor, forma finală a subiectelor și a baremelor de evaluare;

d) decide, împreună cu președintele și cu vicepreședinții de subcomisii, tehnicile de evaluare, menite să asigure calitatea și corectitudinea evaluării și notării lucrărilor/produselor elevilor;

e) propune membrii subcomisiilor pentru reevaluarea lucrărilor/produselor contestate, după consultarea cu vicepreședinții de subcomisii;

f) stabilește, împreună cu președintele și secretarul comisiei, sălile/spațiile destinate activității de evaluare;

g) preia documentele statistice și de evidență destinate MEN;

h) preia, sub semnătură, diplomele semnate de conducerea MEN, care vor fi înmânate câștigătorilor olimpiadei și returnează, cu proces-verbal, diplomele anulate/neutilizate;

i) trimite spre publicare, pe site-ul MEN, listele premianților, în termen de cel mult 10 zile de la finalizarea etapei naționale a olimpiadei.

(4) Vicepreședinții Comisiei centrale a olimpiadei naționale au următoarele atribuții:

a) organizează și monitorizează activitatea de evaluare desfășurată de profesorii din subcomisii;

b) verifică și avizează calitatea subiectelor și a baremelor de evaluare realizate la nivelul subcomisiei;

c) verifică și avizează corectitudinea calculului mediilor lucrărilor scrise/produselor elevilor, pe care le certifică prin semnătură, eventuala convertire a punctajului în note finale și ierarhia participanților;

d) preiau și predau, personal, secretarului comisiei lucrările/produsele elevilor, subiectele, baremele de evaluare și alte documente elaborate la nivelul fiecărei subcomisii.

(5) Secretarii Comisiei centrale a olimpiadei naționale au următoarele atribuții:

a) instruiesc profesorii asistenți pe săli cu privire la atribuțiile ce le revin în timpul desfășurării probelor de concurs;

b) distribuie colile speciale, pe săli, pentru desfășurarea olimpiadei;

c) participă la distribuirea subiectelor, alături de președintele comisiei;

d) elaborează și multiplică imprimările — borderourile;

e) însoțesc președintele comisiei în săli și ștampilează lucrările;

f) multiplică baremele aprobate de președintele comisiei și le afișează după epuizarea timpului destinat probei scrise/probei practice;

g) multiplică subiectele și baremele la etapa națională, cu cel mult 12 ore înaintea orei de desfășurare a probei, asistați de președintele executiv;

h) participă la deschiderea lucrărilor și la ierarhizarea participanților;

i) participă la realizarea documentelor finale privind evidența și corectitudinea desfășurării olimpiadei;

j) răspund de completarea diplomelor pentru premii/mențiuni;

k) asigură introducerea în calculator a rezultatelor olimpiadei școlare;

l) asigură afișarea rezultatelor olimpiadei școlare, înainte și după contestații;

m) înregistrează pe suport electronic, pentru inspectoratele școlare și MEN, subiectele, baremele și rezultatele olimpiadei;

n) primesc și înregistrează la secretariatul comisiei contestațiile depuse de elevi;

o) predau, împreună cu președintele, prin proces-verbal, lucrările/produsele și documentele aferente, spre păstrare, timp de un an, în arhiva școlii, unui reprezentant din conducerea școlii în care se desfășoară olimpiada.

(6) Membrii Comisiei centrale a olimpiadei naționale au următoarele atribuții:

a) elaborează subiectele și baremele de corectare și notare pentru etapa națională a olimpiadei;

b) evaluează lucrările/produsele repartizate de președintele/vicepreședinții comisiei de evaluare, în conformitate cu baremul și cu respectarea normelor deontologiei profesionale;

c) completează borderourile de evaluare;

d) reevaluează lucrările/produsele pentru care au fost depuse contestații, atunci când sunt desemnați de președinte.”

11. La articolul 34, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) După verificarea datelor de identificare, candidatul lipește colțul lucrării, președintele semnează pe colțul îndoit al acesteia și secretarul aplică ștampila specială a olimpiadei; excepție de la aceste prevederi fac olimpiadele școlare la care

notarea se face pe bază de șablon de evaluare, în prezența elevului. La etapele anterioare etapei naționale, pe lucrări se va pune ștampila școlii organizatoare/ștampila olimpiadei.”

12. La articolul 38, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Pachetele de lucrări vor fi transmise spre evaluare subcomisiei județene/a sectoarelor municipiului București de evaluare și, respectiv, pentru reevaluare subcomisiei de soluționare a contestațiilor, conform unei proceduri stabilite de Comisia națională pentru coordonarea competițiilor școlare. Excepție fac olimpiadele la care subiectele probelor sunt de tip grilă și la care lucrările se evaluează în fața elevului pe bază de șablon de corectare, olimpiadele destinate elevilor aparținând minorităților naționale care se organizează într-un singur județ, precum și olimpiadele la informatică și tehnologia informației la care evaluarea se realizează cu un sistem automat de evaluare, pe baza evaluatoarelor construite în cadrul comisiei.

(3) Lucrările sunt evaluate și, respectiv, reevaluate de echipe formate din câte doi profesori.”

13. Articolul 43 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 43. — (1) Termenul de depunere a contestațiilor este stabilit de către comisia județeană/a sectoarelor municipiului București de organizare, evaluare și de soluționare a contestațiilor pentru etapa județeană a olimpiadelor școlare, respectiv de către Comisia centrală a olimpiadei naționale pentru etapa națională și este comunicat participanților în momentul afișării rezultatelor inițiale.

(2) Termenul de analiză și răspuns la contestații nu poate depăși 24 de ore de la încheierea depunerii contestațiilor pentru

etapa națională și 72 de ore pentru etapa județeană/a sectoarelor municipiului București. Pentru orice etapă de desfășurare a competițiilor, rezultatele obținute în urma soluționării contestațiilor sunt definitive.

(3) La rezolvarea contestațiilor se aplică prevederile art. 40.”

14. La articolul 56 alineatul (2), litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:

„d) etapa regională/zonală/interjudețeană/etapa națională;”.

15. Articolul 57 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 57. — (1) În cazul în care, datorită particularităților unor concursuri școlare finalizate cu etapă națională, este prevăzută și o etapă zonală, organizarea și desfășurarea acesteia, precum și modul de selecție și de calificare al elevilor sunt stabilite prin regulamentul specific al respectivei competiții.

(2) În cazul în care numărul de unități de învățământ/elevi care pot participa este mic, inspectoratele școlare pot decide să nu organizeze etapele pe școală și/sau locală ale unui concurs național, organizând direct etapa județeană/a sectoarelor municipiului București.”

Art. II. — Direcția generală învățământ secundar și educație permanentă, Direcția generală educație timpurie, învățământ primar și gimnazial, Direcția minorități, Direcția generală învățământ universitar, Direcția generală economică, Centrul Național de Evaluare și Examinare, inspectoratele școlare județene, respectiv Inspectoratul Școlar al Municipiului București și instituțiile și unitățile de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale,
Ecaterina Andronescu

București, 8 ianuarie 2019.
Nr. 3.015.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

